

2022-03-31

Finansdepartementet
via epost
fi.remissvar@regeringskansliet.se
niklas.lindeberg@regeringskansliet.se

Skatteverkets promemoria Ändrad beskattning av inlösen- och återköpsförfaranden

Svenska Bankföreningen (Bankföreningen) har fått ovan rubricerat förslag på remiss.

Bankföreningen ansluter till det svar som är lämnat av Näringslivets Skattedelegation. Utöver det ber Bankföreningen att få lämna följande synpunkter.

Bankföreningen och dess medlemmar stöder förslag som har till syfte att motverka skattefusk och annat skatteundandragande. Bankföreningen anser dock att de presenterade förslagen måste omarbetas för att senare kunna ligga till grund för lagstiftning. Bankföreningens huvudsakliga invändningar är att anledningen till att inlösenaktier säljs sannolikt är att undvika komplicerad hantering av återbetalning av kupongskatt och inte, såsom Skatteverket anger, att undvika skatt. Vidare bör det ifrågasättas om det är rimligt att väsentligt komplicera skatteregler för obegränsat skattskyldiga, när den huvudsakliga avsikten är att ändra regler som gäller för begränsat skattskyldiga. Slutligen avviker förslaget från syftet med kupongskattelagen; kupongskatt ska tas ut på värdeöverföring från bolaget till aktieägaren. Bankföreningen avstyrker därför förslaget. Bankföreningen beklagar även att Finansdepartementet inte tagit sig tid att göra en egen utvärdering av Skatteverkets förslag, innan det skickats på remiss.

Implementeringstiden

Den föreslagna ikraftträdandetidpunkten 1 januari 2023 är inte realistisk. Det kan ta långt mer än ett år för en stor verksamhet att sätta sig in i ett regelverk, aktivera ett projekt för att analysera vilka ändringar som behöver göras och därefter programmera om it-system för säkra korrekt skatteinnehållande, kontrolluppgifter, årsbesked med mera i anledning av ändrade skatteregler.

Vad är utdelning?

En av de grundläggande principerna¹ för svensk skattepolitik är att beskattningen i möjligaste mån ska ske i anslutning till inkomstfallet. Det är därför angeläget att bestämma vad som är en inkomst. Varken Kupongskattelagen eller Inkomstskattelagen innehåller en definition av utdelning, låt vara att Inkomstskattelagen innehåller regler om vad som ska hanteras som utdelning. Istället får ledning sökas i främst Aktiebolagslagen (ABL). I 17 kap. 1 § i ABL definieras vad som är en värdeöverföring från ett bolag:

"1 § Med värdeöverföring avses i denna lag

- 1. vinstutdelning,*
- 2. förvärv av egna aktier, dock inte förvärv enligt 19 kap. 5 §,*
- 3. minskning av aktiekapitalet, den bundna överkursfonden eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna, och*
- 4. någon annan affärshändelse som medför att bolagets förmögenhet minskar och inte har rent affärsmässig karaktär för bolaget.*

I 23–25 kap. finns särskilda bestämmelser om överföring av tillgångar i samband med fusion eller delning av aktiebolag och om utskiftning vid likvidation. Lag (2020:985)."

Vid tidpunkten för en aktiesplit (med eller utan obligatorisk inlösen) har det inte skett någon värdeöverföring till aktieägaren. Aktieägarens och även bolagets förmögenhetsmassa är densamma. Värdeöverföringen sker först när inlösen sker. Vid en aktiesplit med *obligatorisk inlösen* går det i och för sig att tidigt bestämma den framtida värdeöverföringen, som då kommer att motsvara inlösenpriset.

Bankföreningen motsätter sig dock förslaget, i synnerhet när det gäller förändringar i inkomstskattelagen. I dag finns väl fungerande bestämmelser för hur beskattning i samband med inlösen av aktier och utnyttjande av inlösenaktier ska gå till. De av Skatteverket föreslagna förändringarna i inkomstskattelagen är svårbegripliga och leder, som det verkar, till ett betydligt mer komplicerat förfarande. Vid aktiespliten måste dessutom värdet på inlösenaktien fastställas av Skatteverket för att få fram korrekt underlag för kupongskatt. Värdet på inlösenaktien vid aktiespliten ligger nära inlösenpriset men vid prissättningen av marknadsvärdet tas även hänsyn till den tid som belöper mellan aktiespliten och inlösentillfället, det vill säga hänsyn tas till ränteeffekten. Exempelvis genomförde Electrolux en split med obligatorisk inlösen under 2021 där inlösenpriset för inlösenaktie av serie A och B var 17 kronor. Electrolux A inlösenaktie handlades inledningsvis till 16,98 kronor och Electrolux B inlösenaktie till 16,978 kronor. Att behöva vänta på Skatteverkets fastställande av kupongskatteunderlaget försvårar förfarandet med innehållandet av kupongskatten.

¹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/skatt-och-tull/mal-for-skatter-tull-och-indrivning/>

Vid en tilldelning av säljrätter eller inlösenrätter framstår en beskattning vid tilldelningstidpunkten som olämplig. Rätten innefattar en option att avyttra befintliga aktier, men är inte tvingande. Värdeöverföring sker först om och när rätterna utnyttjas, vilket inte alltid är fallet. Eftersom värdet på inlösen- och säljrätter beror på aktiens marknadsvärde, kan värdet på dessa rätter variera avsevärt under den tiden de handlas. Exempelvis genomförde Torslanda Property Investment under 2021 ett inlösenförfarande där inlösenrätternas marknadsvärde under den korta period de handlades uppgick till som lägst 0,312 kronor (avslutande handel) och som högst 0,68 kronor (inledande handel). Det är inte rimligt att underlag för kupongskatt ska fastställas på ett marknadsvärde som varierar så kraftigt under den korta tid de handlas.

Bankföreningen anser att en tilldelning av säljrätter eller inlösenrätter inte bör beskattas vid tilldelningstidpunkten.

Kupongskattelagen och Inkomstskattelagen följer inte samma skattebegrepp

Skatteverket hävdar i promemorian att med utdelning avses samma sak i kupongskattelagen som inkomstskattelagen. Detta stämmer dock inte. I utredningen (Ds 2020:10) om Ny lag om källskatt på utdelning, föreslogs åtgärder för att begreppet utdelning i den föreslagna nya källskattelagen skulle överensstämma med det i Inkomstskattelagen. Förslaget kom dock aldrig att bli verklighet.

Det estimerade skattebortfallet

Bankföreningen ifrågasätter riktigheten i det estimerade skattebortfallet. Bankföreningen ställer sig även tveksam till om det är en korrekt utgångspunkt att rätterna säljs för att undkomma kupongskatt. En trolig orsak är istället att den utdelningsberättigade vill undvika den komplicerade hanteringen av återbetalning av kupongskatt enligt 27 § andra stycket andra och tredje strecksatsen samt tredje stycket kupongskattelagen. Skatteverket anger att ungefär 40 % av aktierna på den svenska aktiemarknaden innehas av begränsat skattskyldiga. Vidare antas att 75 % av de begränsat skattskyldiga säljer mottagna inlösenaktier. Men, den angivna ägarfördelningen om 40 % säger väldigt lite om skattebortfall vid inlösenförfarande, eftersom inte alla svenska bolag tillämpar inlösenförfarandet. I analysen saknas även en redogörelse över vilka av de begränsat skattskyldiga mottagarna av inlösenaktier som är skattebefriade, till exempel en utländsk UCITS. Den informationen behövs för att bättre kunna estimeras skattebortfallet. Är mottagaren av inlösenaktien skattebefriad föreligger inget skattebortfall om mottagaren väljer att avyttra inlösenaktien istället för att låta den gå till inlösen. Vidare nämner Skatteverket visserligen att en begränsat skattskyldig person har rätt att få tillbaka den del av kupongskatten som belöper på anskaffningsvärdet av de inlösta aktierna men verkar inte ha beaktat detta vid beräkningen av skattebortfallet. Bankföreningen

skulle även gärna vilja se ett resonemang kring vem det är som köper inlösenaktierna från de begränsat skattskyldiga. Det är inte osannolikt att köparen är obegränsat skattskyldig och då uppstår inte något skattebortfall eftersom beskattning kommer att ske vid inlösen eller en vidareförsäljning av inlösenaktierna.

Mot bakgrund av det stora utländska ägandet i svenska aktier är det viktigt att inte göra reglerna så komplicerade och ogynnsamma att det går ut över intresset för att investera i svenska aktier. Men, självklart ska reglerna utformas på ett sätt att skattebortfallet hålls till ett minimum.

De två alternativen – beskattningstidpunkt vid utnyttjande resp. tilldelning

Skatteverket föreslår två alternativa tidpunkter för utdelningsbeskattning. Bankföreningen delar Skatteverkets bedömning att av de två alternativ om beskattningstidpunkt som framförs – beskattningstidpunkt vid utnyttjande respektive tilldelning – är det senare alternativet att föredra. Att beskatta utnyttjande och avyttring av inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter såsom utdelning vid utnyttjandetidpunkten leder till orimliga konsekvenser, bland annat vad gäller omkostnadsbeloppet. Eftersom Skatteverket självt avstyrker detta alternativ utvecklar Bankföreningen inte sin åsikt i den delen.

Beskattning såsom utdelning vid tilldelningstidpunkten

Skatteverket förordar att beskattning såsom utdelning ska ske vid tidpunkten för tilldelning av inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter. Detta alternativ må vara bättre än beskattning vid utnyttjandetidpunkten, men det är likväl behäftat med brister.

Inslag av schablonbeskattning

Skatteverket konstaterar att en brist med utdelningsbeskattning vid tilldelningstidpunkten är att förfarandet ”kommer att ha inslag av schablonbeskattning, eftersom det värde som ska tas upp vid tilldelningen inte nödvändigtvis motsvarar vad den skattskyldige kommer att erhålla när rätten väl utnyttjas eller avyttras. Eftersom rätterna har ett värde redan vid tilldelningen är det dock tveksamt om beskattning vid tilldelningen verkligen kommer att ha inslag av schablonbeskattning.”

Bankföreningen bedömer att värdet av en inlösenaktie ligger mycket nära inlösenbeloppet vid tilldelningstillfället och för att underlätta kupongskattehanteringen vore det därför enklast att lagstifta om att en inlösenakties kupongskattevärde ska fastställas till inlösenbeloppet och inte marknadsvärdet vid aktiespliten. Värdet på inlösenrätter och säljrätter varierar kraftigt under den korta tid de handlas vilket medför att Bankföreningen gör bedömningen att ett rimligt marknadsvärde blir svårbedömt och i många fall är direkt olämpligt som underlag för kupongskatt.

Förlustavdraget matchar inte skatteunderlaget

Vidare anser Bankföreningen att förslaget i den här delen leder till oacceptabla konsekvenser för den som inte utnyttjar en sälj- eller inlösenrätt. Skatteverket föreslår att för en obegränsat skattskyldig ska beskattning ske såsom utdelning vid tilldelningstidpunkten. Om rätten inte nyttjas och förfaller, ska den skattskyldige få avdrag för förlusten. Om vi förutsätter att värdet av den tilldelade rätten kan uppskattas till 10 vid tilldelningstidpunkten och detta sedermera gäller som anskaffningspris för rätten, blir problemet för en obegränsat skattskyldig att förlusten inte kommer att uppgå till 10, utan 7, om det inte finns några andra kapitalvinster att kvitta mot. Än värre blir det för en begränsat skattskyldig som inte kan göra något förlustavdrag. Den begränsat skattskyldige blir beskattad för 10 utan att ha mottagit något av värde. Det spelar i det här sammanhanget ingen roll huruvida det är vanligt eller ovanligt att rätter förfaller; beskattning måste ta sin utgångspunkt i att den skattskyldige har en inkomst att redovisa och bli beskattad för. Det kan dessutom ifrågasättas om denna diskriminering av begränsat skattskyldiga är tillåten.

Förslaget att låta utdelningsbeskattning ske vid tilldelningstidpunkten och sedermera låta en avyttring av en rätt hanteras i kapitalvinstsystemet, i vilket värdet av utdelningen ska utgöra eller adderas till anskaffningspriset, leder dessutom till ett än mer komplicerat regelverk med risk för att de skattskyldiga gör fel. Bankföreningen vill erinra om att investeringssparkontot infördes bland annat på grund av att dagens skatteregler är komplicerade vilket leder till skattebortfall när de skattskyldiga gör fel vid upprättandet av deklarationen.

Skatteverket anför även att det inte är sannolikt att mottagaren av säljrätter kommer att låta dem gå till förfall. Något underlag för detta antagande presteras inte.

Hantering av kupongskatt

Skatteverket skriver på sidan 29 att *"Om det i framtiden ändå skulle uppstå problem med betalning av kupongskatt i samband med inlösen- och återköpsförfaranden, kan det utdelande bolaget samtidigt som rätterna tilldelas göra en viss kontantutdelning som ska täcka kupongskatten för inlösen- eller återköpsförfarande."*

Bankföreningen förstår resonemanget men anser att det inte ankommer på Skatteverket att bestämma när bolag ska göra kontantutdelningar.

På sidan 37 finns flera uppseendeväckande uttalanden, bland annat att *"[b]ankgaranti eller liknande säkerhet"* skulle kunna användas i förhållandet mellan värdepapperscentral eller förvaltare och det utdelande bolaget, för att hålla de förstnämnda skadeslösa om mottagaren av utdelningen inte inbetalar ett kontantbelopp för att täcka skatten.

Bankföreningen emotser en närmare förklaring från Skatteverket vad man avser och hur detta skulle kunna fungera i praktiken. Varför skulle till exempel utdelande bolag acceptera att det ska ansvara för skatten när det inte är ansvarigt för att innehålla kupongskatten? Från ett praktiskt perspektiv skulle dessutom en bank behöva granska varje enskilt prospekt för att kontrollera om banken har några kunder som investerar i bolag som ger ut rätter som omfattas och då kontakta utdelande bolag, eller så skulle banken behöva skriva avtal med alla svenska avstämningsbolag.

Beräkning av värdet av en utdelning

Bankerna får ingen förvarning om när ett inlösenförfarande är i antågande. För att kunna innehålla korrekt skatt och snabbt, är bankerna beroende av att Skatteverket skyndsamt meddelar hur fördelningen av anskaffningsvärdet på ursprunglig aktie skall fördelas mellan den och inlösenaktien.

Definition av inlösenaktie

Skatteverket föreslår att det införs en ny paragraf 42 kap. 17 a § i Inkomstskattelagen som ska definiera inlösenaktie. Bankföreningen anser att förslaget "*[m]ed inlösenaktie avses inte en sådan inlösenaktie som erhålls i utbyte mot inlösenrätt under ett inlösenförfarande*" också kräver en positiv definition av inlösenaktie, vilken saknas i Inkomstskattelagen idag.

Internationell jämförelse

Bankföreningen efterlyser en internationell jämförelse för att kunna bedöma vilken effekt de föreslagna åtgärderna skulle kunna få för begränsat skattskyldiga. I den utredningen bör även utredas om den här typen av förfarande är en svensk företeelse, eller om den förekommer även i andra länder. Denna information skulle underlätta utvärderingen av förslaget och möjliga åtgärder.

Avslutande synpunkter

Som Bankföreningen inledde sitt remissvar med är en av de allvarligaste bristerna med förslaget att det i onödan väsentligt komplicerar skattereglerna för obegränsat skattskyldiga, när målgruppen är begränsat skattskyldiga. Bankföreningen med medlemmar bidrar gärna i dialog med Skatteverket och Finansdepartementet för att hitta lösningar för att minska skattebortfall. Det förutsätter dock att analysen bakom det påstådda problemet är bättre underbyggt än vad som är fallet i förevarande promemoria. Mot bakgrund av att ett nytt förslag till källskattelag är att förvänta inom kort, bör enligt Bankföreningen materiella frågor som nu föreslås istället behandlas inom ramen för en genomgripande reform av källskattereglerna.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Richard Edlepil